

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Grof Bethlen pozvan na odgovor?

Grof Bethlen je bil v zvezi z demaršo Male antante pozvan v Pariz — Mala antanta ne bo storila korakov pri zapadnih velesilah — Italijanski tisk o Bethlenovem govoru

Budimpešta, 14. junija. V madžarskih političnih krogih tvori demarša Male antante še vedno predmet splošnega zanimanja in razprav. Budimpeštanski listi nadaljujejo svojo ogorčeno kampanjo proti Mali antanti v sovraženem in iredentističnem duhu. Listi objavljajo karikature zunanjih ministrov Male antante s sramotilnimi napisi. Včeraj dopoldne se je v kolodskih parlamenta govorilo, da bi se moralo Jugoslaviji in Češkoslovaški odgovoriti veliko bolj ostro in odločno, ter jima sporočiti neprikrito, da bo madžarska vlada odšel vodila kampanjo proti trianonski pogodbi ne le doma, temveč tudi v inozemstvu.

V sredo svečer se je v parlamentu mnogo govorilo o Bethlenovi avdijenci pri predsedniku francoske republike Doumergueu, ministrskem predsedniku Polincareju in francoskem državnem tajniku za zunanje zadeve. Razgovorom grofa Bethlena s francoskimi državniki pripisujejo na Madžarskem velik pomen. Madžarski listi poročajo, da se je grof Bethlen vrnil v Pariz na izrecno povabilo francoskega ministrskega predsednika. Madžarski politični krogi so mnenja, da bo to zblizanje madžarskih in francoskih državnikov rodilo v kratkem pozitivne uspehe.

Madžarski politiki v ostalem tudi odkrito govorijo, da je namen Madžarske in Italije razbiti enotnost Male antante, za kar uporablja Madžarska vsako priliko. Kakor se v dobro poučenih krogih trdi,

posveča madžarska vlada sedaj posebno značilno, da so tekom srede posetili italijanski poslani v Beogradu, Budimpešti, Bukarešti in Pragi zunanje ministre dotičnih držav ter se informirali o vsebini demarše Male antante proti Madžarski. Cilj Madžarske je v spoznanju s Češkoslovaško in Jugoslavijo izvršiti revizijo trianonske pogodbe ter ustvariti s sodelovanjem Jugoslavije, Češkoslovaške, Madžarske, Poljske in Italije gospodarsko celoto, kakor bi po uresničenju te naloge grof Bethlen izročil vlado kakšni demokratični stranki.

Ker se pričakuje, da se bo grof Bethlen vrnil iz Pariza v Budimpešto, se bo te dni vršila seja parlamentarne odbora za zunanje zadeve, na kateri bo sta Bethlen in Valko obširno poročala o demarši Male antante in o Bethlenovih pogajanjih v inozemstvu.

Rim, 14. junija. »Popolo di Roma« se bavi v uvodniku z nedavnim govorom grofa Bethlena, ki je dal povod za demaršo Male antante v Budimpešti ter izjavo, da ne more razumeti, zakaj se države Male antante razburjajo. Madžarska ima pravico, da zahteva popravo krivic, ki so ji bile storjene pri sklepanju mirovnih pogodb. Ministrski predsednik grof Bethlen bi ne bil dostojen zastopnik in predstavnik madžarskega naroda, če bi se ne spomnil pri vsaki priliki onih članov madžarskega naroda, ki so padli pod tuji jarem in če bi jim ne vlival upanja, da bo tudi za njih napočil dan odrešenja. Zgodovina

priča, da pogodbe niso večne in narod, ki bi pozabil na svoje izven državnih meja, bi moral izginiti. Zato je treba moške besede grofa Bethlena ob odkritju spomenika neznemu junaku le pozdraviti kot dokaz življenske zmoglosti in notranje sile viteškega madžarskega naroda.

Praga, 14. junija. V zvezi z vestmi, da bo Mala antanta podvzela v Parizu, Londonu in Rimu korake zaradi postopanja Madžarske pri zadnji demarši, se izve v tukajšnjih poučenih krogih, da tak korak zaenkrat niso nameravali. Samo po sebi umljivo je, da bo Mala antanta na drug način našla priliko, da bo počila prijateljske države o položaju. Demarša v polnem pomenu besede vsekakor za to ni potrebna. V pravih diplomatskih krogih so mnenja, da tudi madžarski tisk zelo pretirava razmere med Mala antanto in Madžarsko.

Bukarešta, 14. junija. Zunanji minister Minorescu je imel danes daljše posvetovanje z ministrskim predsednikom Maniujem, glede madžarskega odgovora na demaršo v Budimpešti. V poučenih krogih zatrjujejo, da je bila nota, ki jo je Rumunija izročila v Budimpešti, mnogo obsežnejša, kot jugoslovenska. Nota je med drugim poudarila, da se rumunski diplomatski zastopnik do nadaljnjega ne bo udeleževal oficijelnih slavnosti madžarske vlade in da je Rumunija odločena poučiti o razmerah zapadne države.

Macdonaldov gospodarski program

Za čimtesnejše zblizanje z Ameriko in sovjetsko Rusijo — Potom gospodarskega sodelovanja do splošne pacifikacije.

London, 14. junija. O skorajšnjem sestanku med Macdonaldom in Dawesom je izjavil Macdonald, da bosta na tem sestanku razpravljala o tesnejšem gospodarskem sodelovanju med Anglijo in Ameriko. Macdonald je globoko prepričan, da so podani vsi pogoji za uresničitev tega njegovega načrta. Če se bo Amerika bolj zainteresirala na evropskih zadevah, bo v mnogo večji meri zasiguran trajen mir, kakor pa je to sedaj, ko stoji Amerika nekako ob strani. Tesnejše sodelovanje med Anglijo in Ameriko bo ugodno vplivalo na vso Evropo in prineslo koristi ne samo Evropi, marveč tudi Ameriki. Angleška vlada si je stavila za nalogo, pospeševati z vsemi sredstvi pacifikacijo in vidi v ustvaritvi čim tesnejših gospodarskih stikov in v ustvarjanju skupnih interesov najuspešnejšo pot do tega cilja. Iz istih razlogov se bo delavska vlada zavzela tudi za obnovo odnosov s sovjetsko Rusijo, ki predstavlja mogočnega gospodarskega faktorja v svetovnem gospodarstvu. Uverjen je, da ga bodo v tem prizadevanju podpirale ne samo vse angleške stranke, marveč tudi vse evropske države, ki jim je res ležeče na ohraniti in ojačati svetovni miru.

London, 14. junija. Novi zunanji minister Arthur Henderson je v nekem razgovoru poudarjal potrebo, da temelja mednarodni odnosu na resničnem mednarodnem sodelovanju. Anglija sporoča po zastopnikih svoje vlade in svojih diplomatov vsemu svetu, da je vsakomur prijatelica in nikomur sovražnica. Ako bomo korakali v tem duhu na-

prej, je dejal, ter bomo stabilizirali svetovni mir, na ta način, da bomo uporabili mnoge milijone, ki se sedaj izdajajo za oboroževanje, v to svrhu, da se bo ustvarilo srečnejše življenje širokih množic našega naroda, nam bodo hvaležne ogromne množice, ki jih predstavljamo.

Sin ustrelil mačeho

Krvava družinska drama na Igu pri Ljubljani

Sinoči je 24letni mesarski pomočnik Anton Podržaj ustrelil svojo 36letno mačeho. — Morilec se je sam javil orožnikom.

Ljubljana, 14. junija. Danes okoli 8.30 so stanovalci Karlovske ceste in ob Ižanski cesti začudeno gledali, kako sta dva orožnika iz Iga vodila vklejenega krepkega kureškega mladčiča. Kmalu nato so v Ljubljano došli izjanski kmetije pripovedovali o žalostni družinski tragediji, ki se je odigrala sinoči okoli 20.30 pri posestniku Podržaju na Igu štev. 12. Sin je ustrelil svojo mačeho.

Mesarski pomočnik, 24letni Anton Podržaj, ki je bil do zadnjega zaposlen kot mesar v Sarajevu, je prišel 12 t. m. domov na Ig. V Podržajevi družini vlada že več let velika razprtija. Posestnik Anton Podržaj, oče omenjenega mesarskega pomočnika, se je pred leti oženil v drugi do mlado, 36letno Ano. Nasprotja med otroci iz prvega zakona in njo izviralo zlasti od onega časa, ko je oče izročil lepo posestvo svoji ženi, ki mu je na roke izplačala še 15.000 Din. Otroci iz prvega zakona so se čutili napram mačehi kot tuji ter so že dolgo domnevali, da jih bo na deležih prikrasala.

Anton Podržaj je v sredo prispel iz Sarajeva domov na Ig. Že prvi večer je prišlo noči v družinski sobi do škandala, ker je Anton začel pijan streljati iz revolverja. Oddal je v strop dva strela. Včeraj je mladi Tone odšel z doma z izgovorom, da gre v Žire k svojemu bratu. Zvečer pa se je vrnil. Bilo je že mrčno, ko se je bližal do-

mačemu hlevu. Tam stoječega polbrata, 11letnega Ivana je vprašal:

— Ali je mama doma? —

Na pridržni odgovor je vstopil v vežo ter šel v kuhinjo, kjer je mačeha Ana ravno pripravljala večerjo. Kratko in sonorno jo je vprašal:

— Ali je večerja že kuhana? —

— Se ne! je bil mačehin odgovor, ki se je nato ozrla iz kuhinje skozi okno. V tem usodnem trenutku je Anton segel v hlačni žep ter potegnil iz njega vojaški samokres.

— Zdaj-le, ali nikoli! je vzkliknil ter nameril samokres na mačeho. Sprožil je in projekt iz samokresa je zadel mlado gospodinjico v levo lice. Kroglja je izstopila zadaj na temenu. Žena se jo z obupnim vzklikom: — Joj meni! Ubil me je! — zgrudila na tla ter obležala mrtva ob ognjišču.

Takoj, ko je oddal smrtonosni strel, je Anton Podržaj pobegnil iz veže ter odšel naravnost na orožniško postajo, kjer je orožnikom oddal morilno orožje ter priznal zločin. Orožniki so odredili, da so truplo pokopane Ane Podržaj, ki je bila na glasu kot marljiva gospodinja, pokrili in pustili na mestu do prihoda sodne komisije. Sodna komisija, obstoječa iz preiskovalnega sodnika dr. Kravine in dveh zdravnikov, se je dopoldne odpravila na Ig, da izvede obdukcijo. Morilcu so prepeljali v zaporo ljubljanskega sodišča.

Odkritje komunistične zarote v Budimpešti

Moskovski agenti so tajno organizirali komunistične celice. — Policija je aretirala glavnega organizatorja, ki je prispel iz Moskve.

Budimpešta, 14. junija. Policija je te dni prišla na sled veliki tajni komunistični organizaciji. Vodja komunističnega pokreta na Madžarskem je bil komunist Ferdinand Weiss, član moskovskega madžarskega kluba, v katerem se izobrazujejo komunistični agitatorji, določeni za Madžarsko. Ferdinand Weiss je igral svoječasno v Budimpešti pod vladno Bele Kuna važno vlogo. Po padcu Bele Kuna je bil aretiran, potem pa zamenjan z madžarskimi vojnimi vjetniki v sovjetski Rusiji. Dne 20. aprila je Weiss došel preko Berlina in Dunaja v Budimpešto ter je takoj pričel organizirati med delavstvom komunistične celice. V ponedeljek popoldne je bil aretiran na cesti, obenem z njim pa tudi dva delavca in neka delavka. V stanovanju aretiranih oseb so našli mnogo obtežilnega gradiva.

Poizvedbe so dognale, da je Ferdinand

Weiss sprejemal vsak dan obiske aretirane uradnice Julije Simon, ki mu je dostavljala tajno šifrirano korespondenco, prihajajo iz Moskve. Obenem je prevzemala od Weissa pisma, ki jih je odpošiljala v Moskvo. Weiss je po poklicu kovinarski delavec, je zelo inteligenten človek ter govori razen madžarsčine tudi nemško, rusko in angleško. Oba njegova pomočnika Karel Kisz in Karel Koczis, ki sta bila istotako aretirana, sta bila svoječasno še obsojena na več let ječe o priliki povratka sedanega ljudskega komisarja Rakoczyja na Madžarsko. Policiji se je posrečilo izslediti pri hišni preiskavi v stanovanju Weissa tudi ključ za šifrirano korespondenco z moskovskimi komunisti. V posesti Weissa, ki se mudi v Budimpešti že od konca aprila, so našli razen precejšnje svote denarja tudi ponarejen avstrijski potni list.

Velika afera bolgarskega princa Cirila

Po svojih pooblaščenih je izdal nekrite menice za več milijonov mark. — Skliceval se je na premoženje, ki ga nima.

Berlin, 14. junija. Berlinska kriminalna policija se bavi sedaj s sleparsko afero, v kateri igrajo glavno vlogo menice bolgarskega princa Cirila v iznosu več milijonov. Te menice je izdal dunajski glavni pooblaščenec princa novinar dr. Stefan Steiner in niso krite. Ko so bile te menice v Berlinu protestirane, je uspešno dr. Steinerju in dunajskemu odvetniku dr. Oskarju Barthu plasirati na Dunaju nove akcepte. Za podlago je imela služiti berlinskemu konzulu Klausu tretjnica baje nekega dozdavnega hrvaškega rudnika, ki je skoraj brez vrednosti, ker se ceni na kakih 3000 Mark, dočim so dolžniki označili njegovo vrednost na 700.000 Mark. Tudi te menice so ostale neplačane. Razen tega so zastopniki princa pri svojih sleparijah predstavljali njegovo imetje na tak način, kakor da bi imel na Bolgarskem, v Madžarski, Češkoslovaški in Nemčiji ogromna posestva. Kot razlog, zakaj potrebuje princ toliko denarja, so na-

vajali, da mu ga daje njegov oče, bivši car Ferdinand, zelo malo na razpolago. Tri menice v znesku 3 milijonov Mark, ki so bile na ta način vnovčene, istotako niso bile odkupljene in konzul Klaus, ki je bil za poroka, je umaknil svoje jamstvo, ker je dobil neugodne informacije o dr. Steinerju in dr. Barthu. Tudi v Curihu so princu zastonjki skušali izvršiti velike transakcije. Pri tem so izjavljali, da se bo princ bogato oženil z neko Američanko. Enaki poizkusi so bili podvzeti tudi na Dunaju. Princ Ciril, ki je šele pred nekaj tedni prišel iz Amerike, se mudi sedaj v Parizu. Kakor trdi konzul Klaus, je princ Ciril vedel za omenjene posle ter je Klausu ponovno sprejel v Berlinu v hotelu »Kaiserhof«. Nadalje se doznava, da se je princ Ciril ob raznih prilikah pogajal v Berlinu z upniki in da je pustil pet svojih milijonskih menic sam eskomptirati.

Angleški kralj se zdravi z madžarsko mineralno vodo

Budimpešta, 14. junija. Po naročilu prvega zdravnika angleškega kralja, lorda Dawsona je došel v madžarski kraj Hajduszoboslo zdravnik dr. Clegg, da bi preiskal količino joda v tamonjih zdravilnih vrelih, ki so jih izsledili pred dvema letoma. Na podlagi njegove preiskave je bilo odrejeno, naj se odpošlje vsak dan gotova količina te vode z letalom v London, da bi jo rabil angleški kralj v svoje zdravljenje.

Orel napadel kopalce

Memel, 14. junija. V Kurskem zalivu se je v morju kopala skupina deklet, ko se je nenadoma spustil med nje velik orel, ki je prejel daleč časa krožil nad njimi. Prišel jih je napadati s kljunom in kremplji in le težavo so pobegnile pred njim. Več deklet je dobilo težke poškodbe. Pred par dnevi je orel ponovno napadel ljudi, kar pa je zanj postalo usodno. Orel je planil iz višine na skupino moških ter jih pričel obdelavati s kljunom in kremplji. Prišlo je do hudega boja, pri čemer so moški udrihali po njem s palicami in ga končno tudi ubili. Ubili orel je krasen eksemplar. Peruti merijo razpete 2.6 l.

Švedi opustili svoj preko-oceanski polet

London, 14. junija. Švedski preko-oceanski letalci so morali tudi svoj četrti poskus starta v Rejkjaviku opustiti, ker je poškodovan hladilnik pri motorju. Ker je tudi vremenski položaj neugoden in je poškodba na letalu znatna, ni misliti, da bi letalci lahko kmalu startali. Švedski tisk dolži Junckerjeve tovarne, da so krive poluma te eksplozije.

Svetovna misijonska konferenca Dunaj, 14. junija. Letos v avgustu se bo v samostanu St. Gabriel pri Mödlingu vršila svetovna konferenca katoliških misijonarjev. Kakor se doznava, bo ob tej priliki prirejena tudi velika misijonska razstava, na katero bo poslala kongregacija »De Propaganda Fide« v Rimu del svojih zgodovinskih predmetov misijonskega gibanja v preteklih stoletjih, ki se nahajajo v njenem stalnem misijonskem muzeju.

Ženske vozijo Macdonalda

London, 14. junija. Ko je Macdonald v sredo prišel v spremstvu svoje hčere v svoj rojstni kraj, je bilo vse mesto slavnostno okraшено. 12 žensk se je vpreglo kljub protestu Macdonalda v njegov avtomobil ter ga peljalo v mesto. Zvečer so bili na čast Macdonalda iluminirani vsi okoljski griči.

Nemci zahtevajo takojšnjo izpraznitev Porenja

Köln, 14. junija. Vse velike politične stranke, med njimi nemška ljudska stranka, demokrati, centrum, nemški nacionalci in gospodarska stranka so sprejele resolucijo, v kateri poudarjajo pravico Nemčije do takojšnje izpraznitve vsega zasedenega ozemlja in izjavljajo, da enodušno in brez omejitev ter sporazumno s celokupnim nemškim narodom odklanjajo kontrolno komisijo.

Grčija in sovjetska Rusija

Moskva, 14. junija. Sovjetski tisk obširno komentira podpis grško-ruske trgovske pogodbe in izraža nado, da bodo v kratkem obnovljeni med obema državama tudi diplomatski odnosi. Ruski listi naglašajo možnost dobrega zasluska grške mornarice, ki bo prevzela ruske poljedelske proizvode iz Črnega morja v zapadno Evropo.

Banditi ugrabili podguvernerja New York, 14. junija. Pri nadzorovalni vožnji v severnih predelih države Idaho so napadli štirje banditi podguvernerja države Idaho in ga odpeljali v gore.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.875, Berlin 13.565—13.595 (13.58), Bruselj 7.9006, Budimpešta 9.951, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.985—8.015 (8.00), London 275.79—276.59 (276.19), New York 56.85, Pariz 222.63, Praga 168.23—169.03 (168.63), Trst 297.98.
Efekti: Celjska 165 d, Ljubljanska kreditna 123 d, Praštenska 850 d, Kreditni 170 d, Veve 118 d, Ruše 275—285, Stavbna 50 d, Šešir 105 d.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 275.78 — 276.59, New York 56.75—56.95, Milan 296.824—298.824, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.875 — 22.935, Berlin 13.505 — 13.595, Dunaj 798.9 — 801.5, Praga 168.23 — 169.03, Budimpešta 989.80 — 992.80.
Efekti: Volna škoda 393.

INOZEMSKA BORZA.
Curih. London 25.2050 bl., New York 519.90 bl., Pariz 20.317/ bl., Milan 27.1750 d., Madrid 74.15 bl., Berlin 123.93 d., Dunaj 73.00 d., Beograd 912/ bl., Praga 15.3825 bl., Bukarešta 3.0850 bl., Budimpešta 90.60 bl., Sofija 58.90 bl.

Nov Zeppelinov polet v Ameriko

Berlin, 14. junija. Kakor poročajo iz Friedrichshafna, bo zrakoplov »Zeppelin« te dni napravil nov poizkusni polet v svrhu ugotovitve tresljajev gondol z motorji. V Friedrichshafnu izjavljajo, da bo dr. Eckener že koncem meseca poletel v Ameriko.

Francoski preko-oceanski polet

Old Orchard, 14. junija. S svetilnika, ki je oddaljen 20 milj od obale poročajo, da so opazili »Rumenega ptiča« ob 11.15. Letalo je letelo razmeroma nizko in zelo hitro v smeri proti vzhodu, ter preletelo takrat okoli 80 milj od Old Orchard.

Mestni uslužbenci in zavrtnjeni proračun

Ali naj nepotrjeni proračun mestne občine ljubljanske sanirajo mestni uslužbenci?

V Ljubljani so bili mestni uslužbenci do leta 1907 plačani naravnost bedno in so zneski njih prejemkov daleko zaostajali za onimi državnih nameštencev. Šele leta 1907 so se prejemki ljubljanskih mestnih uslužbencev izenačili s prejemki državnih nameštencev. To razmerje je trajalo nekako do konca vojne. Po prevratu pa je bilo plačevanje državnih nameštencev postavljeno na popolnoma drugo podlago, dočim so ostali magistratni uradniki na svojem dotedanjem stališču. Tako je prišlo res do tega, da obstoja med prejemki ljubljanskih občinskih uslužbencev in med prejemki državnih uradnikov *trenotno majhna razlika* na škodo državnih. Ker je pa plačilni sistem na magistratu popolnoma drug, kakor pri državi; — na magistratu imajo fiksno normirane činovne (plačilne) razrede, dočim so pri državi bolj labilne (kategorije oziroma stopnje); se dogajajo čisto tudi slučajni, v katerih presega državni uradnik glede prejemkov svojega istovrstnega magistratnega tovariša.

To razmerje se v najkrajšem času temeljito izpremeni na škodo občinskih (magistratnih) nastavlencev.

Vlada je po 7. januarja t. l. sklenila priznati tudi državno-upravnemu uradništvu one doklade, katerih so že sedaj deležni sodni uradniki. Ker bodo te doklade ravno take, kakor so sodne, bo magistratno uradništvo zaostajalo ne samo, kakor že danes, za državno-sodnim, marveč v kratkem tudi za državno-upravnim za morebiti 100%! Le en sam primer: Državno-sodni nadsvetnik v VI. čin. razredu ima danes ob zaključku svoje kariere mesečno 6400 Din (in ravno toliko bo imel v doglednem času deželno-vladni nadsvetnik!) a ljubljanski magistratni nadsvetnik istega VI. čin. razreda ima le 3400 Din, torej za 3000 dinarjev ali skoraj za 100 % manj, nego ima njegov sodni tovariš že danes in nego bo imel njegov državno-upravni tovariš morda že jutri.

Pri takem položaju pač ne more biti prav nobenega govora o kakem znižanju prejemkov magistratnih uradnikov.

Ravno nasprotno se bo moralo zgoditi v doglednem času: kadar izide naredba o dodelitvi takozvanih »sodnih« dokladov tudi državno-upravnim uradnikom, v tem trenutku bo pač morala mestna občina priznati tudi svojemu uradništvu te doklade in ga tako izenačiti z državnim. Kajti, da bi magistratno uradništvo glede svojih prejemkov trajno zaostajalo za državnim uradništvom morda za 100 %, tega pač ne bo mogoče vzdrževati. In s tem novimi »upravnosodnimi« dokladi magistratno uradništvo že popolnoma resno računa.

Stvar pa ima še drugo zelo važno plat: pravno stališče glede redukcije plač na magistratu.

Mestni uslužbenci so namreč sklenili z mestno občino pri vstopu v mestno službo obojestransko obvezno službeno pogodbo, katere viden znak so njihovi službeni dekreti, v katerih jim je mestna občina priznala prejemke v gotovih, natančno določenih zneskih. Teh zneskov en kompacij cent, mestna občina, ne more izpremeniti samovoljno ali poljubno »in pejus« drugega kompacijsenta, uradništva.

To velja enakomerno za temeljno plačo, kakor za stanarino in za druge doklade ali bonitete, katerekoli vrste, temelječe morda na kakem občinskem sklepu ali pa tudi ne, kajti tudi letnih sklepov ni mogoče poljubno izpremenjati na škodo prizadetih, iz česar pravkar omenjenih vzrokov. Vsako drugo stališče ali tolmachenje, zlasti doklad, je napačno in nasprotuje določilom v poštveni prihajajočega obdržavljanskega zakona.

In ravno civilnopravni zakoni so za presojo razmerja med mestno očinjo in njenim uradništvom edinele merodajni. Kajti službena pogodba med njo in med uradništvom nima javno-pravnega značaja, kakor ga ima nedvomno pogodba državnega uradnika z državo, marveč je izključno le civilnopravna, ter je zato tudi podvržena judikaturi civilnih sodišč, ne pa upravno-pravni stanemnu postopanju.

V času, ko je odpravljena stanovanjska zaščita, v času, ko so zasedene mestne hiše s cenejšimi stanovanji večinoma (do 75 %) po strankah, ki niso mestni uslužbenci, dočim morajo slednji po privatnih hišah plačevati visoke najemnine, dasti bi morali priti pri dodelitvi stanovanj v mestnih hišah pač v prvi vrsti v poštveni, v času, ko draginja narašča, ne od dneva do dneva, marveč od ure do ure, v času, ko znašna povprečna valorizacija magistratnih prejemkov v obče samo 48—66 % predvojnne plače in končno v času, ko vlada sama zvišuje prejemke svojim uslužbencem, t. j. pripravlja za bodočnost izenačenje državno-upravnega uradništva z državno-sodnim, in v takem času, pravimo, je nemogoče misliti na redukcijo prejemkov naših magistratov. Finančni minister sam dopušča, da smejo osebni izdatki za uslužbenca znašati 33 %, katere številka pa v proračunu ne samo, da ni prekoračena, marveč še dosežena ni, ker znašajo ti izdatki le 25 odst., torej za 7 odst. manj, kakor jih je finančni minister limitiral.

Tak je dejanski in pravni položaj. In občinski svet ga bo pač moral pri sestavljanju novega proračuna upoštevati vsestransko, t. j. da ne pusti samo dosedanjih prejemkov svojih nastavlencev neopravičeno, marveč da postavi v novi proračun tudi novo postavko, nanašajočo se na »upravnosodne« doklade.

Mestna klavnica še ni dograjena

Iz referata načelnika finančnega oddelka g. Ivana Tavčarja na proračunski seji občinskega sveta

Proračun mestne klavnice za leto 1929 izkazuje: izkazuje: potrebnost Din 3.167.486.— in pokritja » 3.231.750.—

torej prebitka Din 64.264.—

ki se bo porabil za inventarni odpis.

Mestna klavnica prispeva v pokojninski fond mestne občine Din 32.044.—

Zakon o zatiranju in odvracanju živali skuh kužnih bolezni predpisuje v členu 28, da se morajo v vseh večjih konsumnih krajih nahajati javne klavnice, ki jih morajo zgraditi občine. Prostor za javno klavnico se sme pridobiti tudi z razlastitvijo.

Če bi občine v določenem času ne zgradile javnih klavnice, sme ministrstvo za poljedelstvo oddati zgradbo in eksploatacijo javne klavnice tudi privatnim podjetjem.

Za veterinarsko službo v klavnici je merodajen pravilnik o ogledovanju klavnih živali in mesa, ki ga je izdalo ministrstvo za poljedelstvo in vode 8. septembra 1925, notranje poslovanje v naši klavnici je pa urejeno s pravilnikom za mestno klavnico v Ljubljani, ki ga je izdala mestna občina 15. februarja 1927.

Prvotna skupna javna klavnica je bila v Ljubljani zgrajena že leta 1881. na kraju, kjer stoji sedanja. Z razvojem mesta tekom desetletij je pa postala stara klavnica nezadostna, ni odgovarjala več najpogostejšim zdravstvenim predpisom, naravnost katastrofalno je pa bilo popolno pomanjkanje vsakršnih hladilnih naprav pri mestni klavnici.

Zato se je začela mestna občina takoj po vojni intenzivno pečati z idejo preuredbe klavnice in zgradbo hladilnice. Napravil se je celoten projekt in sestavil proračun za vse zgradbe, ki so se deloma že zgradile, deloma pa se še izvrše. Ker je bila cela stvar združena z znanimi kreditnimi operacijami, se je sklenilo projekt obnove klavnice izvršiti postopoma.

Za prvo etapo je mestna občina preskrbel kredit v znesku 15.000.000.— Din. S tem denarjem se je nameravala preurediti klavnico in zgraditi hladilnico.

Ker se je pa med delom pokazalo, da bi bilo za obratovanje v novih napravah in za popolno rentabilnost investiranega kapitala škodljivo, če bi se istočasno ne izvršila nekatera nujna dela, ki so bila projektirana za drugo etapo, je občina preskrbel za dodaten kredit Din 6.000.000.—

Preuredba in zgradba novih naprav stane mestno občino do sedaj Din 19.000.000.— O preuredbi mestne klavnice naj navezujemo še te podatke o zgradbi: Preuredba obstoječih klavnice, zgradba novih hladilnic, strojne in kotlarne, naprava ca. 900 m dolge dovlačilnice z moderno klančino in naprava novih hlevov, se je pričelo graditi 1. oktobra 1925 z 250 de-

lanci. Delo se je forsiralo celo zimo, delalo v mrazu in dežju tudi nadurno (n. pr. na sveti večer in na Silvestrovo do 11. ure zvečer). Pozneje je bilo pri delu zaposlenih tudi čez 50 profesionalistov in 12 monterjev škodovih zavodov.

Preurejeni stari objekti imajo 3600 m² zazidane ploskve, novi pa 6080 m². Vrh tega je še podkleten ali večetažnih prostorov za 1530 m². Za obseg dela priča množina materiala, ki je dospela po dovlačilnicah: 45 vagonov (od 20—10-tonskih) strojnih pošiljatev škodovih zavodov, 18 vagonov izolacijskega materiala, 15 vagonov tračnic in pragov, 14 vagonov oblog, barv in materiala za vodnjak, 47 vagonov bazaltne in kremenjakovega peska, 230 vagonov cementa, 25 vagonov betonskega železa in 38.000 šamotne opeke.

Dne 12. maja 1927 so privrati stekli stroji, ostalo delo se je pa dovrševalo koncem 1927.

Lani so se napravila sledeča dela: Lopa za jama za gnoj in zveza s kanalom. Po zahtevi odbora za osuševanje barja se je v Grubarjevem prekopu napravilo ustje. Napravila se je nova cesta, ki veže Poljanjsko cesto s prometno vežo, nova šupa za premost. V vodnem stolpu so se napravila polkna, v ledenici se je obložil strop in stene z lesom, v zračni hladilnici se je pa napravila dvojna lesena stena. V nasoljevalnici se je postavilo 5 novih hrastovih celic in 8 posebnih miz za šepcharje, po pisarnah in sobah so se pa postavile peči in nabavilo novo pohištvo.

Letos bo vsekakor potrebno prizidati hladilnico za slanino, napraviti eksportno rampo in postaviti mejni zid okrog celotne klavnice.

V bližnjem času bo pa mestna občina morala zgraditi še naslednje naprave: novo upravno poslopje, kontumačno napravo, desinfekcijski vagon, lopo za vozove.

Investirani kapital mora klavnica obratovati in amortizirati tokom 20 let. Lani se je pokazalo, da je klavnica svoji nalogi kos. V vseh novih prostorih se je že celo leto obratovalo in vse nove naprave so se izkoriščale. Za kritje cele rešije, plač osebju, vzdrževanje naprav, obrestovanje in amortizacijo investiranega kapitala je klavnica v letu 1928 predvidevala Din 3.123.700 dohodkov. Ta vsota je bila z uspehom Din 3.164.050.14 v polni meri dosežena. Prebitok znaša Din 40.350.15.

Proračun za leto 1929 je sestavljen po uspehu in izkušnjah prošlega leta. Predvideva se Din 3.231.750 dohodkov, torej za Din 67.699.86 več kakor lani. Ta presežek je utemeljen v tem, da so se lani ogledno pristojbine po Din 0.75 od kg v Ljubljani uvoženih mesnih izdelkov pričele pobirati šele koncem maja, dočim se bodo letos pobirale celo leto.

Ljubljancani se počasi selijo na Savo

Zanimivosti iz »republike Sahare«, ki se ji obeta od jutri dalje vedno več »državljanov«.

Krotki čet veronožci...

Ljubljana, 14. junija. Ljubljancani se počasi selijo na Savo. V nedeljo se je kopalo na Ježici že več sto kopalcev, v ponedeljek, torek, sredo in četrtek pa tudi ne dosti manj. Zasedena sta oba savska bregova, posebno se levi, kjer nudi gosto grmovje zaljubljenecem dovolj varnega skrivališča. Kljub temu, da imamo v Ljubljani več kopališč, med njimi kopališče »Ilirije«, kjer je prostora za več tisoč ljudi, in se obeta velik obisk na vzgajenega kopališča v Mednem, računajo, da se bo število kopalcev v Savi pri Ježici čedalje bolj množilo, zlasti od 15. t. m., ko se uvedejo kopalni vlaki.

V »Sahari« na Savi je idealna obala za kopanje. Tu v tej republiki, kjer ne opazite stražnika, vlada največja intimnost. Vsi se imajo radi... vsi zbijajo šale... potaplajo drug drugega pod vodo in pri tem zares ni nevarnosti, da bi se mogel kdo vtopiti...

Mnogo veselja povzroča mladini »jahanje na konjih«. Vlogo konj so prevzeli študentje, vloga jahalk pa brhke gospodične. V nedeljo popoldne vam je bil pri tej že tradicionalni zabavi tak krič in vik, kakor da se Jeriho podira. No, pa ni bilo nič hudega. »Konje« so se splašili in pometali ljubki tovor v globokejšo vodo, to je bilo vse.

Ne plani tako divje v vodo! je prosila Slavka, tista, o kateri pravijo, da ima najlepše oči v Ljubljani. Kajpak je takih z najlepšimi očmi veliko v Ljubljani, vendar to prav ni ne spremeni na stvari. — Kaj nas pa tako vražje priganjate, se je jezil Dolfe, ki je bil videti vodja razposajene družbe. Če bi bile ve malo krotkeje, bi mi prav gotovo ne podivjali.

Kdo bo bolje skočil?

— Ampak ta mladina, kakšna je! je godrnjal star upokojenec. Prišel je na Savo, meneč, da bo užival na obali rajski mir, pa se je pošteno uredil. Kot nalašč

Najbolje, najtrajneje, zato 13 najcenejši

Jubilej zaslužne trgovske organizacije

Danes obhaja 10letnico ustanovitve Trgovska omladina v Skopju, kateri načeluje g. Dimitrije Mačura. Ta važna in za trgovski stan Južne Srbije zelo zaslužna organizacija je bila ustanovljena po zgledu Trgovske omladine v Beogradu l. 1919. Njej se ima trgovstvo Južne Srbije zahvaliti, da se je v razmeroma kratkem času tako lepo razvilo in organiziralo. Trgovska omladina je pokrenila akcijo za ustanovitev Trgovske udruženja in Trgovskoindustrijske zbornice v Skopju, poleg tega je pa z vso vno podpirala in širila trgovsko izobrazbo s tem, da je ustanovljala trgovsko nadaljevalne šole. Njena zasluga je, da se je položaj trgovine v Južni Srbiji po ujedinitvi znatno zboljšal in da je tudi promet zdaj na jugu naše domovine dober. Naše trgovske organizacije so brzojavno pozdravile zaslužno stanovsko organizacijo južnih bratov, to matico trgovskega sveta v Skopju in v Južni Srbiji vobče.

se je blizu njega oglašil gramofon, a na mivki so se zavrteli trije parčki. Različne so zabave, s katerimi si kopalcji krajšajo čas. Eni kvartajo, drugi balinajo, tretji skačejo na višino in dolžino, četrti tekajo za stavo, peti vzdigujejo težke kamne, šesti zopet pošiljajo pse z cnega brega na drug breg itd.

Veliko veselja povzroča kopalcji, ki se ne znajo plavati. Da bi pa ženica tako blamirala svojega možička, kakor ga je večerj nekaj gospe, še nisem zlepa doživel. »One« je stal v vodi do kolen in se je obilaval z vodo. Mimo njega je priplaval »ona«, prava Ksantipa — kakor je pozneje ugotovil moj kolega, tisti, ki sovražil ženske, odkar je prebral vsega Strindberga in je imel smolo pri njih — ter ostala blizu njega.

— Le zakaj se tako obiraš, mu je rekla. Že stokrat sem ti pokazala, kako delaj z rokami in nogami, ti pa še vedno stojiš tu in se ne upaš spustiti v vodo. Če se hočeš naučiti plavati, moraš pač skočiti v vodo.

— Tale pa ne zna plavat! je opozoril »mulo« svoje tovariše in mahoma je vsa »mularija« kričala za njim Tale pa ne zna plavat!

»Ksantipa« se je hudomušno smejala, blamiranemu možu pa spričo pozornosti obalskega občinstva, ki je zdaj vsa veljala njemu, ni preostajalo drugega, nego da resnično plane v vodo in reši svojo čast. Tako je tudi storil in priznati je treba, da se je kot začetnik dokaj spretno boril z valovi, ker je požrl vodo samo toliko, kolikor jo je mogel spraviti vase.

— Doma bo alarm, je menil neki starejši gospod, ki se baje zelo dobro razume s svojo ženo.

Na globokejših krajih se uče skakati v vodo kandidati za razne tekme v skokih. Merskiško se že vidi v duhu kot zmagovalca. Skačejo s skale, pod katero teče Sava več metrov globoko.

— Plavaljmo zdaj na daljavo! je kliknil zastavni France z belo sportno čepico na glavi in jo v prihodnjem trenutku že tudi ubral proti Tomačevemu, plavaje mornarsko. Za njim so jo urno udarili tovariši.

— Pogled no, tamle se pa kosajo! je dejal priliten uradnik svoji ženi. Oba sta se pripeljala z drugim popoldanskim vlakom in sta po desnem bregu hodeč iskala primeren prostor, kjer bi odločila obleko in se začela solnčiti.

— Pogled rajši tistega fanta! Ze sedaj je črn kot zamorec, a se še maže z nigerolom, je očitaloč odvrnila žena. Kaj boš gledal one, s katerimi se ne boš mogel nikdar kosati! Tu lahko vidiš, kako izkoristijo ljudje vsako najmanjšo priliko, samo da bi bili zdravi. Tebe sem pa s tako muko pripravila do tega, da sem te kakor medveda prevedla na Savo!

— Sladolek, sladolek! je vpil sladolekar in kričal, da daje velike porcije. Imel je vedno otroke z dinarji okoli sebe, ker je spretno pomikal voziček vedno bolj proti Tomačevemu.

Tudi mi se pridružujemo našim trgovcem z željo, da bi Trgovska omladina v Skopju nadaljevala svoje plodono delo še z večjim uspehom.

Kopališče SK Ilirije

Včeraj je bil bazen že napolnjen z vodo, ki je pa bila še dokaj hladna. Temperatura vode je znašala dopoldne 18 do 19, popoldne pa 20 stopinj. Nekateri kopalcji so s hladno vodo bolj zadovoljni in mnogi menijo, da je temperatura 23 do 24 stopinj v vročih poletnih dneh previsoka. Kopališče je bilo ves dan dobro obiskano, dopoldne se je pokalo okoli 300, popoldne pa okoli 1000 kopalcev.

Uprava kopališča je sklenila izdati na številne želje nekaj permanentnih sezonskih legitimacij. Kabina za tri osebe velja za celo sezono 1500 Din, omarica za eno osebo 500 Din. Vsak abonent dobi svojo kabino ali omarico, ki se ne oddaja nikomur drugemu. Prijave sprejema g. Ivan Rihter v uradu ljubljanskega veleposlaništva. Prijavi je treba priložiti fotografijo. Sezonske kabine se oddajo damam in gospodom skupaj, če dokažejo ožje sorodstvo.

Uprava kopališča strogo pazi na to, da uporabljajo dame ženske, gospodje pa moške slačilnice. Ker se pa hodijo kopat tudi cele rodbine, bo v bodoče kopališka uprava odajala skupne kabine, vendar pa si mora rodbina poprej izposlovati pri kopališki blagajni posebno legitimacijo, ki se izdaja brezplačno in daje pravico do trajne skupne uporabe ene kabine.

Cene v kopališčih so sledeče: za nečlane, mladinska omarica za mladino do 10. leta 3 Din, za odrasle 5 Din, kabina 8 Din, souporaba kabine 5 Din. Za člane velja popust, in sicer mladinska omarica 2 Din, omarica za odrasle 4 Din, kabina 6 Din, za souporabo kabine 4 Din. Otroci do 3. leta so vstopnine prosti.

Mladina je živa, zlasti pri vodi in na solncu. Toda to moti starejše kopalce, ki hočejo imeti v kopališču mir, da se po delu odpočijejo. Zato je kopališka uprava sklenila strogo paziti na to, da vlada na solnčališču na strehi največji mir. Vsako skakanje po strehi je strogo prepovedano.

Val vročine je tu,

kuhanje na premogu je muka!
S plinom okuhata,
sedečote hitreje in okusneje
uhinja Vam ostane hladna

Nudimo Vam kuhalne
naprave v vseh cenah
na
12 mesečnih obrokov

dokler traja sedanja zaloga

DA SE PREPRIČATE, PRIDITE
NA POSKUSNO KUHANJE

18. in 19. t. m. ob 1/4. uri v Mladiko

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek 14. junija 1929: katoliški: Bazilij; pravoslavni 1. junija 1929. Zlatana.

DANASNJE PRIREDITVE.

Opera: Zaprti.
Drama: Romeo in Julija, gostovanje mariborskih igralcev. Izven.
Kino Matica: Skandal v Baden-Badenu (Brigitta Helm).
Kino Ideal: Zrtev vele mesta (Norma Shearer).

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg: Ustar, Sv. Petra cesta in Hočevar, Šiška.

— Sekeja Z. N. S. (službene). Delegirajo se: dne 15. junija ob 18. uri na Igrišku Ilirije: Akadem. reprezentanci Zagreb: Beograd g. Vodišek; dne 16. junija ob 18. uri istotam Akad. repoz. Ljubljana: Zmagovalec prejšnjega dne; v Novem mestu Elan: Javornik g. Cimperman; v Trbovljah Jadran: Amater g. Marin.

Opozarjamo na nocojšnjo dramsko predstavo v ljubljanski drami. Vpripriži se Shakespearjeva tragedija Romeo in Julija s širimi člani mariborske gledališča kot gosti. Nocojšnja predstava je poslednja dramska predstava v letošnji sezoni! Veljajo ljudske, znižane dramske cene.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 14. junija.

Uradnik Nar. banke Božidarji Slepčeviču, stanujočem na Dunajski cesti 12, je bilo snoči med 23. in 24. uro ukradeno izpred gostilne Kmet na Gospodarski cesti motorno kolo znamke »Herley David« sorn, vredno 24.000 Din. Kolo je popolnoma novo, svetlorjave barve.

Kurjaču v kemični tovarni Ivanu Kosu, stanujočem v Spodnjem Kašlju 4, je bilo ukradeno včeraj iz veže Delavske zbornice črno pleskano kolo, vredno 800 Din. Kolo je bilo zaklenjeno, tako da ga je moral tat odnesti.

Kleparškemu pomočniku Stanku Bitencu, stanujočem na Grudnovem nabrežju v baraki, je bil ukraden iz stanovanja jopič, vreden 200 Din. Tatvine je osumljen neki slačilski pomočnik, ki so ga opazili, kako je lezel skozi odprto okno v barako.

V Vodmatu je bil prijel delavec O., ki je peljal na otroškem vozičku 50 kg premoega sumljivega izvora. V zagovor je navajal, da je premo nabral ob železniškem nasipu med Selom in Zeleno jamo, kjer so ga morali nametati železničarji raz vlaka.

Mestnemu delavcu Francu Marčecu, stanujočem na Grajski planoti št. 28, so bile ob priliki snajenja cestnega jarka pred Jugoslovansko tiskarno ukradeni čevlji, vredni 80 Din. Čevlje je ukradel neki čevljar, ki ga je stražnik še pravočasno dohitel v Komenskega ulici, odvezl mu čevlje in jih vrnil lastniku.

Zasebniki Hermini Zigel, stanujoči na Resljevi cesti 20, je bila včeraj ukradena iz kuhinje zlata ovratna verižica z obeliskom, vredna okoli 400 Din. Tatvine je osumljena neka 55-letna ženska, ki se je včeraj zgledala pri Zigelovi in jo prosila za staro obleko.

Tesarju Ivanu Marklju, stanujočem na Dunajski cesti 46, je bilo v minuli noči ukradeno izpred njegovega stanovanja moško kolo »Preciosa«, vredno 800 Din. Kakor so dognala poizvedovanja, je tat od peljal kolo po Vilharjevi ulici proti Zeleni jami.

Sitalico se zasledujeta 28-letni Ivan Vončina, pristojen v občino Smihel-Stovpiče na Dolenskem, radi vroma in tatvine v hišo kočarice Alojzije Zupančičeve v Režerji vasi in 31-letni Viktor Smolnikar iz Kamnika, radi vromnih tatvin v hišo Francisa Forente na Bregu in v hišo Josipa Zlateta v Prašah.

7-letni trgovčev sin Janez Dular si je včeraj pri telovadbi na letnem telovadišču v Trivljiu zlomil desno roko. 5-letnega učenca Izidra šole Ivana Rohava iz Kotredže pri Zgorzi ob Savi je povozil voz, ko je šel v šolo; dobil je težke notranje poškodbe. Valentin Dolinar, 27-letni hlapec v Dobravi, si je pri delu zlomil desno roko. 29-letni hlapec Rudolf Gasperin iz Kranja je davi trčil z vozom v avtobus in dobil težke poškodbe na glavi. Vsa ponesrečena so prepeljali v splošno bolnico.

Dnevne vesti.

— Z univerzitetnega letu je bil... Ljubljani. Za re... bliskom letu je bil... olenc, proročnik bo... vidmar, ki ostane rektor do oktobra meseca. Službena proslava 10letnice univerze bo v soboto 22. tm. ob 11. dopoldne. Kakor izvezo, se bo ob tej priliki vršila slovesna proklamacija novega imena univerze, nakar bosta imela slavnostni govor rektor dr. Vidmar in zastopnik dišastva. Vršila se bo tudi promocija častnega doktorja dr. Danila Majarona. Pri proslavi bo sodeloval akademski pevski zbor. Če se bo kralj udeležil proslave, še ni znano.

— Izplačilo razlik vpokojencem po čl. 6 a) prevedbene uredbe. Finančna direkcija v Ljubljani objavlja uradno: Vsi oni vpokojenci, ki so bili pri prevodbi iz kronskih penzij oskudovani ter prejemale po prevodbi manjše prejemke, se opozarjajo na dopolnilno uredbo o prevodbi državnih vpokojencev s kronskimi pokojninami na dinarske pokojnine. (Uradni list 244, str. 462 št. 59 z dne 7. junija 1929) po kateri imajo pravico do te razlike. Vsi ti vpokojenci naj vložijo pri finančni direkciji nekolikovane prošnje, katerim naj priloži overjen prepis svojega prevedbenega rešenja. Vse te prošnje bo finančna direkcija poslala v odločitve finančnemu ministrstvu, odločanje za drž. računovodstvo in proračun, ki je edino kompetentno reševati te prošnje v smislu cit. uredbe.

— Razpust društva. Podružnica »Zveze rudarjev Jugoslavije« v Kočevju je razpuščena, kar nima pogojev za pravni obstoj. — Razpisani učiteljski službi. Ravnateljstvo državne strokovne šole na Sušaku razpisuje natečaj za učitelja z izobrazbo srednje tehnične šole, strojnega odseka, ki bo predaval risanje in ostale tehnične predmete in za strokovnega učitelja, ki bo poučeval praktično in delavnice za avtomatiko in elektromehanko.

— Sprejem gojenk v državno šolo za zaščitne sestre v Ljubljani. Ravnateljstvo šole za zaščitne sestre v Ljubljani razpisuje natečaj za sprejem gojenk. Pouk, ki se prične 1. septembra, bo teoretičen in praktičen ter bo trajal dve leti. Prošnje je treba vložiti do 20. avgusta pri ravnateljstvu. Podrobnosti razpisa so razvidne iz Uradnega lista št. 61 z dne 13. t. m.

— Klie vsem plemenitim srem! Bivši državni zaved za slepe v Kočevju je prevzela ljubljanska oblastna samouprava, ki ga je namenila samo za slepe dovoze. Zato bo definitivno s 30. junijem zaenkrat odpuščenih 21 odraslih gojencev slepih, ki povečini nimajo svojcev in doma. Zato je naša dolžnost, da tem siromakom prikočimo na pomoč in jim vsaj deloma olajšamo s podporami njih težki položaj. Podporno društvo slepih se podpira po svoji moči te nesrečne tovariše, kar jim pa seveda ne zadostuje. Zato je prišlo prositi vsa usmiljena srca, da se ob raznih prilikah spominjajo najbednejših slepih in pošiljajo milodare Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključarska ulica 3/II.

— Iz sodne službe. Za stalnega je potrjen pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Mariboru Zdenko Vrstošek, ki je obenem pomaknjen v višjo skupino; v višjo skupino so pomaknjeni preglednik v moški kazilnici v Mariboru Albert Zavodnik, Ivan Peterin in Matevž Plevnik. — Kongres »Jadranske Straže«. Letošnji kongres »Jadranske Straže« se bo vršil 22. in 23. t. m. v Sarajevu. Na dnevnem redu je med drugim volitev novega predsednika, ker se je s smrtno dolo Juraja Biančinija predsedniško mesto izpraznilo.

— Iz »Službenih Novic«. »Službene Novice« št. 136 z dne 11. t. m. objavljajo zakon o protokolu, o regulaciji reklamacij finančnega značaja, tičočih se proge Solun-Gjevgjelija. Protokol je bil podpisan v Zvezi 17. marca 1929 med našo državo in Grško.

— Nalezljive bolezni v ljubljanski oblasti. Od 22. do 31. maja je bilo v ljubljanski oblasti 6 slučajev tifuznih bolezni, 60 škrlatinke, 40 ošpic, 18 davice, 43 dušljivega kašlja, 8 šena in 1 nalezljivega vnetja možganov.

— Zivalske kužne bolezni v mariborski oblasti. 10. t. m. je bilo v mariborski oblasti 7 slučajev mehurčastega izpuščaja, 20 svinjske kuže, 9 svinjske rdečice, 2 vrančnega prisada ter po 1 šuštova, konjskih garij in čebelnje gnlobe.

— Rudarski film. V nedeljo bodo predvajali v veliki dvorani Beograjske univerze film »O moderni eksploataciji, čiščenju in koksanju premoga«. Film bo pojasnjeval bivši profesor tehnične fakultete naše univerze ing. Viktor Gostiša, zdaj generalni rudarski direktor.

— Razid društva. »Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za ljubljansko okolico v Smartnem pod Smarno gor« je na obnem zboru 4. maja likvidiralo. Društvena imovina je prešla na »Sresko učiteljsko društvo Ljubljana, okolica — vzhodni del« in na »Sresko učiteljsko društvo Ljubljana okolica — zahodni del«.

— Nov odvetnik v Krškem. V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo s sedežem v Krškem je bil vpisan dr. Vladimir Borštnik.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 61 z dne 13. junija objavlja zakon o konvenciji o trgovini in plovi med kraljevinu SHS in Francijo, zakon o konzularni konvenciji in nastanjanju med kraljevino SHS in Francijo ter navodila za izvrševanje odredb iz trgovinske konvencije s Francijo.

— Češka kočja v Kamniških planinah bo odprta v soboto dne 15 in 16. ter 22 in 23. tm. t. j. samo ob sobotah in nedeljah. Od 27. tm. naprej pa redno celo poletno sezono. Kakor smo obveščali, odpravi avto-busno podjetje v prihodnjih dneh redno avto-busno zvezo Ljubljana - Kranj Jezersko. V slučaju, da bo ta avtozveza odprta pred 27. tm. se Češka kočja za stalno odpravi pred navedenim terminom, kar bo obo-

pravočasno z voznim redom avtozveze objavili. S tem bo ustrezno vsem onim turistom, ki si žele v ta tih in najlepši predel naših Kamniških planin.

— Naziv postaje Sv. Lovrenca na Pohorju ostane. Naziv postaje Sv. Lovrenca na Pohorju je bil glasom »Službenih Novin« z dne 29. aprila t. l. izpremenjen in postaja bi se morala nazivati v bodoče »Pušča-Sv. Lovrenca«. Generalna direkcija železnice je pa odredila, da ostane v veljavi prvotni naziv.

— Koča pri Triglavskem jezeru bo od 15. tm. za silo odprta od 27. tm. za silo odprta od 27. tm. za vsa oskrbo.

— Krekova kočja na Raitovu bo dne 20. t. m. odprta in oskrbovana.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinom jasno, toda nestanovitno vreme. Večraj je bilo lepo samo v Beogradu in Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. V Ljubljani smo imeli ponoči hudo nevihto z nalivom, ki pa ni trajal dolgo. Tudi v Mariboru so imeli snoči dež. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 31, v Zagrebu in Beogradu 30, v Skoplju 28, v Ljubljani 27,7, v Mariboru 27 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,2 mm, temperatura je znašala 17,6 stopinj C.

— Nevaren požar v Šibeniku. Iz Šibenika poročajo, da je predvečernim nastal požar v drogeriji Petra Tora v ulici kralja Tomislava. Požar so opazili mimoidoči, ki so poklicali gasilce in mornarje na pomoč. Požar je bil kmalu pogasjen. Zanimali ga je najbrž neprevidez, ki je vrgel cigaretni ogorek v kot, kjer so bile papirnatne vrečice. Požar bi bil lahko katastrofalen, če bi se vnele razne tekočine v drogeriji. Škodo cenijo na 25 tisoč Din, ki je deloma krita z zavarovalnico.

— V smrt saradi bede. Pred dnevi je prišel v Osijek delavec iz Zagreba Franjo Gregorič. Prišel je v mesto, da bi dobil službo. Svoje stvari je pustil na kolodvoru. Kmalu so ga našli seljaki obsojenega v okolič. Delavec si je končal življenje, ker ni dobil službe. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da mu preostalo samo še smrt, ker neče živeti v bedi.

— Nazarenci bojeje odsedeti kazni. V Osijeku se je vršila razprava proti 8 nazarencem, ki l. 1924 niso hoteli kot vojaški novinci položiti prisego. Bili so 4 mesece v zaporu, nato so jih pa izpustili. Na razpravi so se zagovarjali, da jim vera prepoveduje prisegati in nositi orožje. Obsojeni so bili vsak na 8 dni zapore. Kazen so hoteli takoj odsedeti, pa jim niso dovolili, ker je državni pravdnik vložil ničnostno pritožbo.

— Detomoriška. Kriminalni oddelek velikega županstva v Osijeku je dobil obvestilo, da je v vasi Grubišno polje izvršila detomor neka Lujiza Ebona iz Djakova. Pred mesecem je vrgla svojega 10 dni starega sinčka v potok, ker je dete utonilo. Mati je živevala v veliki bedi in ni mogla vzdrževati sebe in otroka. Orožniki so jo aretirali in izročili sodišču.

— Strašno neurje. Iz Josipdola poročajo o strašni nevihti, ki je divjala te dni. Temni oblaki so se začeli zbirati okoli 6. ure zvečer. Kmalu se je vsula ploha in kakor oreh debela toča. Nevihta je divjala celo uro in uničila ešete in sadje v 6 občinah. Hudourniki so razrvali vse njive. Sadno dreveje je polomljeno, treple so pa tudi hiše in gospodarska poslopja. Prebivalstvo je obupano, ker se je nadejalo dobre letine. V občini Josipdol je uničenih nad 3000 jutrov setve.

— Draga ljubez. Iz Zagreba poročajo o veliki smoli ameriškega izseljenca Stjepana Candričja, ki se je pred dnevi hotel vrniti v Ameriko. V vlaku je spoznal žensko, ki ga je peljala v neko zagrebško prenočišče. Fant je ostal z deklino čez noč, ko se je pa zjutraj zbudil, je opazil, da je ženska izginila, z njo pa tudi 300 dolarjev, ki jih je vzel seboj na potovanje. Policija je kmalu našla tatovo, neko Pepico Pimper, ki je bila že kaznovana zaradi nemoralnega življenja in iz Zagreba izgnana. Pepica se je zagovarjala, da je bila prepičana, da je vzel tri bankovce po 1 dolar kot plačilo. Denar je dala gospodinjici, ta je pa dolarje izročila svojemu priležniku Nikoli Pivaru, ki jih je izmenjal in zapil v družbi svojih prijateljev. Nato se je odpravil z dvema taakricama v Krapinske toplice in se nekaj dni dobro zabaval. Policija je našla pri njem samo še 700 Din, nad 9 tisoč Din je pa zapravil v družbi veselih žensk in prijateljev.

— Obsodba morileca popa Nenadića. Iz Plevlja poročajo, da je bila večraj razglašena obsodba proti morilecu popu Nenadiću. Bivši srezki poglavar Jugo Damjanović je bil obsojen na 20 let ječe. Sodišče ni upoštevalo nikakih olajševalnih okolištin. Njegov pisar Dile Knežević je obsojen ravno tako na 20 let ječe. Pri Boži in Manjoli Kneževiću se je upoštevalo, da sta priznala svoje dejanje in sta se lepo vedla, zato sta bila obsojena vsak na 10 let ječe.

— Velike izgube trgovcev z žitom. Iz Sombora poročajo, da so nekateri spekulanti z žitom iz Sombora in okolice na borzih v Budimpešti Chicago izgubili težke tisočake. To so večinom bogati zasebniki. Lani so na istih borzih zaslužili milijone, kar jih je zapeljalo, da so letos kupovali za večje cene, kakor so notirale na borzah. Sledila je pa katastrofalna baiese in spekulanti so bili prisiljeni prodajati žito pod ceno. Tako so mnogi izgubili in nekateri stoje pred popolnim finančnim polomom.

— Utonil je v Savi dne 13. tm. popoldan pri kopanju v Tomačevem 20letni Pavel Černe, trgovski pomočnik v Ljubljani. Odstranil se je od svojih tovarišev ter ga je najbrže v globoki vodi prijel krč, da se ni mogel rešiti s plavanjem. Ko so sokopalki opazili po par urah, da tovariša ni nazaj k obleki in kolešu, so postali pozorni in ga pričeli iskati. Sava ga je odnesla medtem naprej, da ga niso mogli zaslediti, posebno, ker ni nikakih čolnov tamka. Ba je so imeli ribiči v Tomačevem svojačasno čolne, brezobzirni kopanci pa so jih pokva-

rili in uničili, tako da je sedaj v takih primerih vsaka pomoč nemogoča. Ponesrečeni je bil 20 let star, 175 cm visok, temnih polnih las, ožgan od solca, na prsih ima nekaj brazgotin, v ustih zlat zob kočnik, razvit je normalno. Bil je tih in miren fant in pri svojih tovariših zelo priljubljen. Ker bo nesrečnega mladeniča vrgla Sava v svojem toku kje na suho, se naprošajo dobri ljudje, da sporoče to bratu ponesrečenega, Oskarju Černetu, Gradišče 13. Ljubljana, ki bo rad povrnil stroške poročila.

— Ciganska bitka. V vasi Šašinci pri Mitrovici je prišlo pred dnevi do prave bitke med cigani. Cigan Lazar Jovanović je padel svoje kljuje pred šotorom cigana Milana Jovanovića. Ta je Lazarja opozoril, naj pase konja drugje. Zato je nastal med njima prepri. Lazar in njegov sin Ljuba sta navali na Milana z vilami ter ga težko ranila. Cigan je podlegel težkim poškodbam v bolnici. Ranjena sta bila tudi napadalec. — Radovljica. Bogata javna tombola Sokolskega društva v Radovljici se vrši neprekinjeno v nedeljo, dne 16. t. m. ob pol 4. uri v Sokolskem domu v Radovljici. Pri-skrbite si pravočasno tablice. 375/n

— Ciril Metodova družba je prejela od ženske podružnice v Krškem Din 350 kot zbirko za prodane cvetke »šmarnice«. Lepa hvala marljivim nabiralkam in darovalcem! 376/n

Iz Ljubliane

—lj Sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo. Občinski svet je v svoji torkovi seji sprejel v ljubljansko občinsko zvezo prostovoljno ter proti plačilu predpisane takse: Colariča Martina, majorja v pokolu, Dunajska cesta 14, s soprogom Valentino, roj. Mathian ter mladoletnim sinom Martinom in Kenk Jero, kuharico, Dalmatinova ulica; enemu prosilcu je bil sprejem odklonjen. Zagotovljen pa je bil sprejem v ljubljansko občinsko zvezo pod pogojem, da si pridobi naše državljanstvo inozemcu Paravelu Viktorju, delavcu, Sv. Petra nasip 71.

—lj Mestno kopališče na Ljubljani. V sredo je bilo odprto mestno kopališče na Ljubljani, ki bo pa letos najbrže slabo obiskano, ker je dobilo v kopališču SK Ili-rije hudega konkurenta. Sredo se je kopalo v mestnem kopališču okoli 150. večraj pa okoli 100 kopalcev. Pač pa je mnogo kopalcev na takozvani »špiči«, ki je bolj pri rokah in kjer ni treba plačati vstopnine. Ljubljana je razmeroma topla, temperatura vode znaša povprečno 19 stopinj. Nekateri se kopljejo celo v Grubarjevem kanalu, kjer je voda precej globoka in deroča.

— Oglejte si posnetek Malgajevga spomenika. Danes bo razstavljen v izložbenem oknu veletrgovine P. Magdič posnetek Malgajevga spomenika na Tolstem vrhu pri Guštanju, ki ga je mojstrsko izdelal uradnik jeklarne Ravne-Guštanj g. Anton Konečnik. Kip so poklonili hvalni koroški Slovenci materi pokojnega junaka.

—lj Seznan najdenih predmetov. Prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani v času od dne 16. do dne 31. maja: 20 Din, 80 Din, 100 Din, damski čežnik, srebrni »vinčnik«, ogledalo, moški slammik tablica iz medij od konjskega komata s črkami: »J. Z. C. zlatna ovratna verižica, listnica z 30 Din, aktoška, ženska zapetna srebrna ura in moški kloboč. — V železniških vozovih so se našli ti-le predmeti: 8 čežnikov, 1 žaga, 1 sveder, 1 palica, 3 pare moških čevljev, temna očala, žepna lekarna, košara, predpasnik, 4 čepece, nahrbtnik s copatami, pas, dežni plašč, star kloboč, par galoš, šal, 2 stari pili, star moški suknjič, aktoška s knjigami, zaklenjen kovčeg, nahrbtnik s čevljariskimi potrebščinami in damska jopja

—lj Seznan izgubljenih predmetov. Prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani v času od 16. do 31. maja: 4 bankovci po 100 Din; 120 Din; torbica; v njej 525 Din, 1 beleznica in 1 molitvenik; listnica s 110 Din in 1 legitimacija na ime Häufel Franc; denarnica; v njej nekaj nad 470 Din, 1 listek z naslovoma v Zagrebu, 1 parte za pokojnik Janko Babnik, 1 ali 2 svetinjici in nekaj znamk; denarnica z 10 Din; torbica s 110 Din; listnica z 250 Din; listnica z 850 Din; torbica; v njej molitvenik, 1 denarnica, 1 robec in žel. legitimacija na ime Rupnik Franc; srebrna verižica z zlatim medaljonom in dvema slikama; zlat prstan z rjavim kamenčkom; damska srebrna zapetna ura; vojni dvigali; kolešana sesaljka; člsl. potni list, izstavljen po češkoslov. konzulatu v Ljubljani pod št. 1052/3 z dne 18. julija 1923 in nov sivlen kloboč.

—lj Mestna blagajna in mestno knjigovodstvo ne uradujeta v ponedeljek, dne 17. t. m. za stranke vsled enačenja uradnih protokolov.

—lj Odbor Turistovskega kluba »Skalec« pozivlja vse svoje člane, da se udeležijo običnega zbora, ki se vrši danes v petek, dne 14. t. m. v damski sobi kavarnе Emona ob 8. uri zvečer.

—lj Odpovedano sodelovanje. Kot doznavamo, je goj. drž. konservatorija baritonist G. Cveto Švigelj sodelovanje na prireditvi akademikov danes zvečer v dramskem gledališču odpovedal.

—lj Sportna reprezentanca univerze kralja Aleksandra I. Za nogometni turnir akademskih reprezentanc imenujem sledeče moštvo: Erman J. Burja, Svetic, Bauer, Erman D. Oman, Vodeb, Dramičanin, Bännel, Kremžar. — Kapetan.

—lj Sportna reprezentanca univerze kralja Aleksandra I. Pozivajo se vsi kolege sportniki, da pridejo danes zvečer ob 20. na glav. kolodvor k sprejemu nogometne reprezentance beograjske univerze, ki nastopi v sledeči postavi: Kukić, Carić, Prokić (Busk), Božinović, Kolnagov, Jovanović (Soko), Bukavac, Miloradović (Busk), Vojnović (Soko), Popović (Jugoslavija), Kešić (Mačva, Sabac). — Kapetan.

—lj Cigan baron ena izmed najuspešnejših letošnjih operet se poje v nedeljo 16. tm. ob pol 8. uri v ljub. operi. Naslovno vlogo poje operni tenor Marčec, ciganko Saffy izvrstna Poličeva, za smeh in veselo nastrojenje bodo pa skrbeli naši stari znan-

ci Balatkova, Povhe, Peček in drugi. Opozorjamo na opereto, ker se vrši prvič pri znižanih cenah.

Iz Laškega

— Za povzdigo našega letovišča. Tukajšnje Olepševalno društvo si je glasom svojih novih pravil zastavilo novih nalog, nanašajočih se osobito na povzdigo tujskega prometa v našem lepem kraju. Toplo pri-srču mu je tudi briga, da dobi Laško sešasoma tem lepše zunanje lice in tem večjo privlačnost za letovištarje. Sem spada sklep, prirediti propagandno predavanje za nego cvetice po oknih, balkonih, vrtovih itd. Posrečilo se mu je, pridobiti za predavatelja večaka — t. j. strokovnega pisatelja inž. Cirila Jegliča iz Ljubljane. Predavanje se vrši v soboto, dne 15. t. m. ob pol 9. uri zvečer v dvorani hotela »Savinjac«. Vstop vsakomur prost in brezplačen — ter so vabljeni vsi ljubitelji cvetic — predvsem sploš. ženski svet. Ne zamudite prilike, ko lahko osebno spoznate avtorja odlične knjige »Cvetice — naše prijateljice«, — ki bi

Da ne bo kdo v zmoti

Včeraj so nekateri stanovalci mestnih hiš v »Slovenskem Narodu« vprašali mestni magistrat, kaj je z okrožnico glede prepovedi odpiranja greznice in zalivanja vrtičkov z gnojnic. Pozabili so pa na drugo okrožnico istega podpisla, da lahko stanovalci mestnih hiš prosijo za zamenjavo, če jim sedanje stanovanje ne ugađa. Da se je svojčas zalivalo z gnojnic, je res, toda samo v poznih nočnih urah in v deževju, nikakor pa ne po 6. uri zvečer. Mestni magistrat pa prosimo, naj si ogleda vrtičke osumljencev, da se prepriča o redu in snagi med vrtički. Brez gnojia in gnojnice pa vrtički ne morejo uspevati. Zelo bi bili hvaležni mnogi stanovalci mestnih hiš, če bi mestna občina neprijatelje vrtičkov in gnojnice presilila v hišo na Poljanski cesti v tretje nadstropje, kjer bi jih gnojnice ne dosegla. Tudi bodo bliže mesta, da se jim ne bo treba voziti z avtobusi.

Zamenjajte stanovanja po svoji plači in pokliku, pa bo debate konec. Delavstvu in nižjim slojem vrtičke, kavalirjem pa radio in avtomobile! Več o tem prihodnjič. Prijatelji vrtičkov.

Ljubljana dolga vas

V tem članku, priobčenem v »Slov. Narod« dne 10. t. m., našteva pisec razne nedostatke, ki kvarijo Ljubljani moderno lice in kar bi ji utegnili škodovati glede tujskega prometa. Pri tem se je dotaknil tudi Figovčevo hišo, četudi ima ta hiša največ tujskega prometa izmed vseh modernih stavb v njeni bližini, ako ne izmed vseh ljubljanskih.

Ljubljana ni živevala in tudi sedaj ne živi od inozemstva, ampak od svoje bližnje in daljne okolice. Gradniva zgodovina nam pripoveduje, da so se italijanski židje naselili v 13. stoletju v sedanji Židovski ulici, kjer so imeli tudi svojo molitnico. Ker so pa bili Ljubljancem samo v kvar, so jih ti na vse načine in z vsemi mogočimi sredstvi preganjali, dokler jih niso pregnali. Radi tega in ker se je Ljubljana vedno čuvala eksoitnih tučev, je tudi ohranila svoj prvotni slovenski značaj. Moderno in vselej pravo n dobro.

Figovčevo hišo bi bilo lahko modernizirati ali težko bi ji bilo vcepiti prejšnjo staro privlačno silo. Lastnik te hiše se bržkone tega zaveda in bi rajde drugod zidal dvoje modernih hiš, ko pa staro Figovčevo podr. ker je nenadomestljiva.

Pa menda vendar ne bo res?!

Res je, da smo v skoraj enaistih letih po našem osvobojenju že kolikortoliko otopeni za marsikaj, kar bi nas bilo nekaj dirnilo v dno naše narodne duše: res je, da že skoraj pozabljamo, kako je bilo tedaj, ko se zaradi neznamnja žalitev naše narodnosti v Ptuj leta 1908 zavrelo v nas in smo v nekaterih dneh očistili našo slovensko Ljubljano tujske navlake: uhaja nam vse to skoraj iz spomina, ker smo prepričani, da je v naši svobodni državi vendar popolnoma izključeno, da bi se še kdaj moglo vrtni prilike, da bi se naš narod, naša narodna stvar, ki je obenem tudi državna, mogla tako žaliti na naših tleh, kakor se je redno dogajalo v tedanjih časih. Toda če je res, kar se že popolnoma javno govori po Ljubljani, so na delu ljudje, ki pripravljajo menda nekaj podobnega.

Govori se po Ljubljani, da v najkrajšem času, pač s koncem tekočega meseca junija, preide ena največjih ljubljanskih restavracij, ki se nahaja na najprometnejšem kraju mesta in je zbirališče naiodličnejše narodne družbe iz mesta in dežele, v roke najemnika, ki nikdar ni bil naš človek, katerega bi najlažje označili z imenom »nemškutarja« dasiravno je dovoli drugih ponudnikov, ki v polni meri in v vsakem pogledu odgovarjajo zahtevam, ki jih more in mora staviti jim ne samo lastnik restavracije, ki je Slovenec, temveč tudi položaj podjetja v sredi naše slovenske, jugoslovenske Ljubljane. Govori se že, da se pod okriljem novega najemnika restavracije obudi v življenje ena nemškoničnosa-

naj ne manjkala v prav nobeni hiši. Počastimo njegov prihod s prav številno udeležbo pri sobotnem predavanju.

listična »Starafija« ki je kraljevala v nekdanji »Kaznis«, in potem ni treba prav nič drugega več, ko da ob prevzetu restavracije po novem najemniku še zavihra sredni naše slovenske prestolice črno-rdeča-žolta frankfurterica, da bo stvar popolna!

Vse, kar je prav! Vemo, kaj smo dolžni naši Ljubljani kot tako lepo se razvijajočemu središču tujskega prometa, spoštujemo tučja, ki prihaja k nam po svojih opravkih ali v svojo zabavo, in smo za to, da se mu nudi vse naše gostoljubje, toda da bi se v sedanjih časih zopet začela ponemčurjati naša Ljubljana, tega pa ne! Če se v resnici zgodi, kar smo tu omenili, naj pomnijo tisti, ki jim gre to, da bodo kraljevali v praznih prostorih in da si naša javnost ne bo dala biti s pestjo v obraz!

Nova regulacijska črta ob Dunajski cesti

Da doženem dejanski sedanji položaj tega vprašanja, sem se direktno informiral pri gradbeni direkciji in izvedel sledeče:

Mestna občina je vložila vse tozadevne spise in pritožbe pri gradbeni direkciji 8. decembra 1928. Gradbena direkcija je z dopisom 31. maja 1929 št. 8646/28 vrnila ves akt v ponovno postopanje s sledečo motivacijo: »Mestnemu magistratu se vračajo spisi v vabilom, da z ozirom na določbe 3. oddelka 3. stavbenega reda za Ljubljano tamošnji občinski svet o ugodnih prizadetih posestnikov nujno poda svoje mnenje, na kar naj zadevo semkaj predloži obenem z mnenjem občinskega sveta.

Konečno rešitev tega perečega vprašanja je tedaj v pravem trgu. Občinski svet bo o tej novi regulaciji še enkrat razpravjal, in tedaj bo prilika, da se prvi sklep občinskega sveta reasumira in obvaruje Dunajsko cesto pred to »novo regulacijo«, ki se je prenegalo prvotno obravnavala in sklenila. Naj se pusti sedanja stavbena črta, in naj se ne ovira stranke, ki so pripravljene te stavbene parcele zazidati. — Vprašanje preložitve železniškega tira je pa največje važnosti ne samo za celo mesto, največje važnosti tudi za celo okolico in za železniško upravo. Kako naj bi se pa to vprašanje rešilo je stvar temelitega in vsestranskega študija. — Ako se resno lotimo tega dela, ki je v ozki zvezi rekel bi z regulacijo celega mesta, se bo gotovo dosegel uspeh. Treba pa je pred vsem dobiti pristo pot z reasumiranjem prvotnega sklepa občinskega sveta.

Dr. V. Gregorič.

Iz Celja

—c »Jadranska Straža«, društvo, ki je prevzel naloge, da varuje nacionalno obsežje in tradicije jugoslovenskega morja in primorja, ustanovi v Celju kraljevni odbor. Ustanovni občni zbor bo danes, v petek, 14. tm. ob 20. (8. zvečer) v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Ob tej priliki bo govoril o pomenu in namenu Jadranske Straže odposlanec nje oblastnega odbora v Mariboru. Naše morje, ponos vseh zavednih Jugoslovancev, je eden najvažnejših delov, eden najlepših in najdragocenejših biserov naše domovine, zato vabimo vse, da se udeležite tega zborovanja, ki ima namen poživiti in razširiti pri nas delovanje po geslu: »Čuvajmo naše morje.«

—c Kopalna sezija ob Savinji je v polnem razmahu. Levi breg na otoku je že nekaj dni od ranega jutra do večera živ kot mravljišče, z otvoritvijo moškega in ženskega kopališča na desnem bregu pa se je pestrost kopališke življenja še bolj poudarila. Regulacijska dela pod Starim gradom hitro napredujejo, znani Grenadirjev most na koncu Brega pa bo v kratkem popolnoma dovršen. Temperatura Savinje je dosegla že 20 stopinj Celzija.

—c Celjski mestni avtobus. Kakor vse kaže, dobi Celje že koncem julija ali začetkom avgusta prve avtobusne zveze z deželom. Zatrjuje se, da se je v mestnem avtobusnem odseku po večkratnih dolgotrajnih sejah dosegel sporazum glede nabave prvih avtobusov in tudi glede vozovne tipe.

August Bianche.

58

Na valovih strasti

Roman

— Premišljujva zdaj o vas. Priznam, da se ne morete vrniti k markizi. Toda kje najti v naglici vam primerno mesto? Morda imate v mestu znano gospo ali gospodično, pri kateri bi mogli začasno stanovati, dokler ne dobite druge službe. To vam ne bo težko, saj ste pošteno, marljivo in čedno dekle. Jutri poizkusim sam najti vam primerno službo. Zagotavljam vas, da ne bom miroval, dokler ne najdem rodbine, ki bi vas sprejela. Potolžite se in potrpite do pojutrišnjem. Ah, bože moj, kaj pravim... Jutri moram vendar odpotovati.

— Kaj, vi hočete jutri odpotovati? — je vzkliknila Denisa in znova skočila pokonci.

— Da, žalibog... pred tremi urami sem dobil to povelje.

— Torej ste že prej vedeli, da morate jutri odpotovati? Vedeli ste, se preden sem prišla k vam?

— Da, draga Denisa, gre za važno zadevo, ki ne trpi nobenega odlašanja. In kako dolgo nameravate ostati na potovanju, monsieur Armand?

— Morda več tednov, drago dekle. Toda to me ne bo oviralo, da ne bi...

— Tako? Več tednov! Nameravate torej odpotovati za več tednov? — je vprašala Denisa z ironičnim smehljajem na blede ustne, kajti njen obraz je bil bled kot zid.

— Da, — je odgovoril Armand presenečen, da sliši toliko vprašanj o isti zadevi.

— Vedeli ste, da morate jutri odpotovati in da ostanete na potovanju več tednov, pa ste me vendar povabili za pojutrišnjem v Opero! — je vzkliknila komornica v nepopisnem ogorčenju.

Armand ji je začel v zadregi nekaj pripovedovati, toda Denisa ni imela časa poslušati ga do konca. Planila je k vratom in izginila v temo.

Armand se je za hip zamislil, potem je pa planil za njo v predsobo in na vrt. Prispel je v hipu, ko je skočila v kočijo in zaloputnila za seboj vrata, na kar je kočija naglo oddrdrala.

Naš junak je stal nekaj časa na pragu. Morda je čakal, da se Denisa vrne. Toda čakal je zaman.

— Morda se pelje v rue d'Anjou, — je pomislil Armand. — Da, mora se napotiti tja. Jaz pa pojdem tja jutri. In naj se pazijo, če bi jih mikalo igrati se z menoi. Sicer pa ni mogoče, da bi Adelaida verjela, kar ji utegne natveziti Denisa po markizinem naročilu. Pač pa sem napravil veliko neumnost, da sem povabil Deniso v Opero. To blamažo bi si bil lahko prihranil. Vse bi bilo dobro, da nisem zagrešil te netaktnosti.

Obrnil se je in odšel na vrt.

XIX.

Sosed hiše strahov.

Preden je stopil naš junak na vrt, se je slučajno ozrl na hiško, katere okna so bila obrnjena na vrt in v kateri je stanoval, kakor smo že slišali, enako pogumen duhovnik, kakor je bil Armand Cambon, kadar je šlo za strahove.

Nad vrati sosedne hišice se je majala svetilka, ki je brlela tako slabo, da se je videlo komaj pročelje hišice. Ker je pa visela dokaj visoko, je svetila tudi na vrt.

Armand je videl, da je eno okno odprto in v njem je zagledal glavo.

Toda najbolj čudno se mu je zdelo to, da se je glava pogosto dvignila in ozrla na določeni kraj vrta in da se je s kretanjami in znamenji nekako sporazumevala z dotičnim krajem.

Armand je vedel, da na vrtu ni nič posebnega, kar bi moglo zagonetnega soseda zanimati. Naš junak, ki je lahko iz svojega skrivališča vse videl, ne da bi sosed videl njega, je iskal predmet pogledov one glave in menil je, da ga je končno našel.

Sredi steeze, med vrtnimi vratci in vhodom v dom strahov, je stal dokaj visok in širok kamenit podstavek, na katerem je moral nekoč stati kip.

Armand, ki se ni mnogo zanimal za stare spomenike, si ni belil glave, da ugotovi prvotni namen podstavka, na katerem ni bilo nobenega napisu in ki sploh ni bil posebno lepo narejen.

Vendar se je pa Armandu zdelo, da se neznane zanimala baš za podstavke. Armandu se je zdelo torej najpomembnejše, da se začne tudi sam zanimati za podstavke. Čeprav je bila tema, se mu je to posrečilo, kajti sosedova luč je obsevala eno stran podstavka.

Naš junak, ki se je bal ljudi prav tako malo, kakor duhov, je hotel prvotno kreniti naravnost k podstavku, da bi si ogledal sumljivo postavbo od blizu in ravnal po potrebi, ko je pa spoznal, da je podstavek dovolj širok, da lahko zakrije tudi tri ljudi, je sklenil ubrati pot, ki je bila manj ravna, pa je sicerneje vodila k cilju.

Zapustil je vrata, toda namesto da bi odšel na vrt, se je plazil tiho in oprezno liki mačka ob plotu in tako je prispel na drugo stran vrta, ki je tvorila s plotom okrog drugega vrta ozko ulico, zelo tesno in skoro nedostopno, ker je bila polna črepinj in kamenja.

Tu se je Armand sklonil in odtrgal od plotu desko, da je nastala tako velika odprtina, da je mogel človek njegove postave zlesti na vrt.

Ko je srečno prispel do samotne hišice strahov, ni hotel vstopiti skozi vežna vrata. Izbral si je nasprotno stran. Na to stran je bila obrnjena njegova sobica. Okno je bilo razsvetljeno, na mizi je stala luč. Razbiti steklo, odprti ožni in zlesti v sobo je bilo Armandu igrača.

Ko je srečno zlezal v sobo, je najprej ugasnil luč, potem se je pa spazil! po vseh štirih tja, kjer je imel skrite nabasane pištole. Končno se je spazil k vratom, kjer je stala težka, ostro nabrušena sablja, s katero se je učene Belega Medveda tako rad kratkočasil.

Oborožen do zob in zato tudi dobre volje se je Armand znova približal oknu in je nestrane oknice priprl.

Potem je stopil k vratom in napeto poslušal. Od zunaj se ni slišalo nič posebnega.

Kljub temu je Armand pričakoval, da bo imelo razbijanje stekla posledice. Ker je pa ostalo vse tiho, je odprl vrata sobice in stopil v ozko predsobo. Tu je z ročajem sablje previdno odpiral steno.

Ni ga ni oviralo na poti k vratom. Ustavil se je na pragu in pogledal na vrt.

Ker je bil zdaj na drugi strani podstavka, je lahko videl ne samo enega, marveč kar dva možaka, ki sta nepremično čepela za podstavkom.

Razdalja med njim in njima je značala deset do dvajset komolcev.

— Monsieur, — je zaklical Armand, — koga iščeta?

Možaka sta se prestrašeno vzravala, kakor da ju je prešinil električni tok.

— Opozoriti vaju moram, — je nadaljeval Armand, — da imam v vsaki roki pištolo in da ustrelim prvega, ki se gane. Zato stojta mirno, dokler vama ne dovolim ganiti se. Omenil bi še, da moje krogle na pet in dvajset komolcev sigurno zadenejo, a razdalja med nami je za polovico manjša. Govorili bomo odkrito in jasno. Povejta po pravici koga čakata.

Možaka sta staknila skupaj glave, kakor bi se posvetovala.

— Vreme mi ne dovoljuje dolgo čakati, — je dejal Armand, — Poleg tega se pa človek utruji, če mora dolgo stati in meriti. Zato bi vama svetoval, da se požurita z odgovorom.

Kljub temu pa ni bilo odgovora.

— Kaj sta onemela, kakor da so vama krogle iz moje pištole že zamahle usta? — je nadaljeval naš junak. — Če bi imel resen namen, bi že davno tičala obema krogla v srcu. Toda nikar se tako ne bojita, saj ne merim na prsa, marveč samo na želodec. Če bom prilepil še čakati na odgovor, sprožim in krogla v želodcu zaveže še tako zgovoren jezik.

— Monsieur, — je odgovoril slednjič eden možakarjev, — ne razumeva, kako vam pride na misel streljati na ljudi, ki vam niso storili nič zalega.

— Vsak človek ima svoje muhe, — je odgovoril Armand, — Vama diši skrivati se na tujem imetju, da bi ropala ali morila, mene pa mika streljati na roparje in morilce, čim jih zasajim.

— Toda kako vam more priti na misel, da hočeva moriti in ropati? — je vprašal drugi možakar.

— Bila sva malo utrujena in zaspala, pa sva prišla sem zadremat, — je pripomnil prvi.

— Zadremati na vlažnih tleh? — je vprašal Armand, — Ni mogoče, da bi se tako odlična gospoda, kakor sta vidva, odločila za tako neprimetnost, posebno če imata, kakor vse kaže, tako blizu prijatelja, moža, ki stanuje v sosednji hiši in ki sem ga prav kar videl, kako je gledal skozi okno. Če se ne motim, je vama dajal tudi znamenje, ne morem pa točno reči, je-li vaju vabil k sebi, ali je pa namikaval, da ležeta kar tu. Če vama svetuje, da ležeta in prenočita kar tu, moram priznati, da je moj sosed slab kristjan, posebno še ker nosi duhovniško oblečo.

— Ne razumeva, kaj mislite s tem, monsieur, — je zatrijeval prvi možak.

— Ne poznava ne vas, ne vašega soseda, — je trdil drugi, — Veča pa, da ste se temeljito zmotili glede naju in zato vas pozoveva na odgovor, ker nama grozite z orožjem v rokah.

Reforme Kemal paše v Turčiji

Iz pogovora s svetovalcem Kemal paše in Društva narodov v vprašanih moderne vzgoje Adolffom Ferrierom.

Imel sem že mnogo turških dijakov učiteljev in še vedno učim nove učitelje iz Turčije v Zenevi. Ti novi učitelji so ponesli v domovino glas o meni, in tako se je zgodilo, da sta se me Kemal paša in turška vlada spomnila, ko se je pripravljala reforma turške prosvete. Odkrito priznam, da sem z največjim veseljem ustregel njeni želji. Z velikim zanimanjem in nestrpnim pričakovanjem sem se napotil v Anatolijo, da posežem aktivno v največji vzgojni prevrat, kar jih je kdaj svet videl. Zdaj lahko mirno rečem, da mi ni prav nič žal napora, ki je bil potreben za dolgo potovanje.

Splošno ve zunanji svet samo to, da so v Turčiji staro, dokaj komplicirano abecedo nadomestili z latinico. Znano je tudi, da je iniciator teh reform Kemal paša, ki osebno vodi vso akcijo. Malokdo pa ve, da je nova turška država v zadnjih štirih letih izpremenila ne le pisavo, temveč tudi ves sistem ljudskega šolstva in sploh vso kulturno strukturo države. Središče kulturnega in prosvetnega dela je Anatolija. Zelo težko je prepričati privržence staroturške slave o prednostih moderne dobe. Nova turška država je porabila za svoje reforme najmodernejša sredstva in posledica je bila, da se je začela širiti izobrazba med najširšimi sloji prebivalstva po najmodernejših metodah.

Začetek reformnega dela je bil posrečen. Imel sem priliko seznaniti se z načrtom in sistemom Kemal paše in mirno lahko trdim, da bo v doglednem času ves svet strelal nad največjim duhovnim in prosvetnim prepovedom v zgodovini človeštva. Sem ravnatelj naobrazbene sekcije Urada dela v Zenevi in kot tak sem hotel temeljito proučiti dogodek v novi Turčiji. Priprave za dalekosežne reforme šolstva so bile poverjene Fuadu begu. Niemu se imam zahvaliti, da me je spremljal povsod, kjer se mi je obetalo kaj zanimivega. Predlanskim se je vršil v Zenevi sestanek Lige za moderno vzgojo, ki je največja svetovna zveza pedagogov. Med člani lige je bilo tudi mnogo pedagogov iz Turčije, ki so že takrat poročali o velikih reformah v domovini. Toda to, kar sem videl v Anatoliji, je zasenčilo vse, kar so oni opisovali.

Turška vlada je izdala v prvi vrsti nov zakon o ljudskih šolah. Ta zakon temelji na mojih pedagoških principih. Pedagoška reforma je zelo dalekosežna, posebno v ljudskem šolstvu. Seveda je treba vzgojo in pouk reformirati najprej v učiteljskih, iz katerih prihajajo bodoči učitelji. Učiteljska je reformirala Turčija tako temeljito, da bi lahko služila za zgled pretežni večini kulturnih narodov. Prepričan sem se, da ima turška mladina sijajno bodočnost. Anatolija je ena najbolj naorednih krajin Turčije. Zdi se mi, da bo najtežje reformirati šolstvo v Carigradu. Tu bo treba počakati, da se pokažejo rezultati reform v drugih mestih. Seveda veljajo novi šolski zakoni tudi v

ostali Turčiji, toda tu je boj z zastarelimi nazori mnogo težji.

Posledica reform bo popolna izprememba kulture v Turčiji, kar bo vplivalo tudi na narodno gospodarstvo. Turčija ima mnogo naravnih bogastev, njeno ljudstvo je zdravo in marljivo tako, da je treba državo samo primerne reformirati, pa se ji obeta lepa bodočnost. Prebivalci Anatolije pravzaprav niso mohamedani, marveč se nagibajo k starovevropski sekci. Samanizem je vera tolerance, ni ožkogrudna, ne bigotna. Njeni privrženci so spiritualisti. Islam seveda v novi Turčiji ni bil prepovedan, ni pa deležen one podpore, ki mu jo je nudila stara Turčija. Nova vlada hoče pripraviti teren za ločitev cerkve od države. Znak te politike je reforma šolstva. Najoriginalnejši pojav nove Turčije je žena, brez tradicionalnega pačolana. Središče vseh reform je Anatolija. V Carigradu napreduje reforme počasi, toda jasno je, da bodo sledile napredni Anatoliji prej ali slej tudi druge krajin. Kemal paša pripravlja z vso vnetostjo ujedinenje turškega naroda.

Fijasko Italijanov na jezeru Nemi

Ze od 20. oktobra lanskega leta črpajo štiri velike črpalke na električni pogon vodo iz jezera Nemi, v katerem so baje pokopane krasne ladje cesarja Caligule iz prve polovice 1. stoletja po Kristusu. Več elektrarn dohavlja brezplačno električni tok kot prostovoljno darilo Mussoliniju. Črpalke izčrpajo dnevno 120.000 kubičnih metrov vode, toda gladina jezera se znizuje dnevno komaj za 5 cm. Zato ni čuda, da delo počasi napreduje in da Italijani s to akcijo niso zadovoljni. Še vedno ni znano, ali bodo najdbe na dnu jezera vsaj deloma odtehtale ogromne stroške, ki jih imajo Italijani z osuševanjem jezera Nemi.

Potapljači, ki so skušali preiskati dno jezera, niso našli nič posebnega. Vse, kar so potapljači doslej spravili iz jezera, ne odgovarja niti tisočini stroškov, ki jih imajo Italijani z osuševanjem jezera. Da privabijo čim več tujcev k jezeru, so zgradili skozi močvirje cesto. Na bregu jezera Nemi so začeli graditi tudi muzej, v katerem hočejo shraniti vse, kar najdejo na dnu. Ni izključeno, da bodo doživeli Italijani z iskanjem Caligulovih ladij fijasko.

VSILJIVOST.

Mlada dama predloži v banki ček na svoje ime. Blagajnik zahteva po stari navadi, naj se legitimira. Dama slučajno nima pri sebi nobenega dokumenta.

Potrebujem vsaj nekoga, ki bi mi vas predstavil milostiva, ji pravi blagajnik.

— Uredite to zadevo strogo trgovsko, gospod blagajnik. Se na misel mi ne pride biti vam predstavljena

KOLPORTERJE

za prodajo časopisja
v kopališčih

išče

uprava „Slov. Naroda“

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. L.

LIUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo:

PREMOG
domači in nozemski za domači
kurjavo in industrijske vrste

KOVAŠKI PREM OG
vseh vrst.

KOKS
varniški, plavžarski in plinski.

BRIKETE

Prometni zavod za premog d. o.
Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 15/1

Dvokolesa najboljših svetovnih
znank v veliki izbiri zelo poceni.
Najnovejši modeli otroških vozičkov,
od preprostega do najljepšega, in
igračni vozički v zalogi. Več znanih živinskih strojev
najnovejših modelov, deli in
pnevmatika. Ceniki franco. Pro-
daja na obroke.

**TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovsk-
c. 4**

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5—

Frizerka
samostojna sila dobi mesto. Pla-
čam dobro. Ponudbe na Freblich
& Flieger, Sarajevo, Kralja Petra
br. 24. 1279

Košnjo
odda Klemenč Jager, mesar, Ljub-
ljana, Sv. Petra c. št. 79. 1274

Uradnik
z večletno prakso, zmožen slov. in
nemške korespondence, stenografije,
strojepljenja, knjigovodstva (bilan-
ci) ter vseh pisarniških del, želi
spomeniti službo. Nastop tak ali
s 1. avgustom. Ponudbe na upravo
lista pod »Prvovrstna moč«. 1275

Črkoslikarja
sprejme Tovarna vagonov v Smed.
Palanki. Cenjene ponudbe na
upravo tovarne vagonov v Smed.
Palanki. 1282

Lokal
primeren za modlarstvo želim v
ceptru Ljubljane. Ponudbe na na-
slov: Anica Puhek, Črnomelj. 1283

Gostilna Kramar
Dolenjska cesta
toči dobra dalmatinska vina. Do-
bi se večkrat na teden morske
ribe. 1238

Tih družabnik(ca)
s 75.000—100.000 Din se sprejme
v trgovino s mešanim blagom,
vključba na prvo mesto. — Samo
resne ponudbe na upravo tega li-
sta. Anonimno ne odgovarjam.

**Lipovino in
jelševino**
bi kupila v pločih vrčka

Julio Fischer & Co., Sušak

Revolucija
v miselnosti
MIZARSKI LES
INFORMACIJE DAJE
DRUŠTVO ZA OBŠIRNE
POSREDOVANJE
V OSISEKU.

**Najboljši liker
za želedec je**
Zdravnik
ze odca

Walter» pletilni stroji
po želji tudi z aparatom za vzorč-
no pletenje v več barvah delu-
jejo najsigurnejše, popravila sploh
ne potrebujejo. Zaloge in pouk
v Ljubljani P. Kos, Židovska uli-
ca 5. 48/L

Z najboljšim uspehom
se nad 23 let uporabljajo Larucia
kapsule za ozdravljenje spolnih
bolezni (triper, belo kapanje). V
vsaki lekarni puščica Din 25.—, S
pošto pošlje lekarna Blum, Subo-
tica. 29-L

Mlinarja
ki bi znal tudi žagati in sam ne-
koliko popravljati v mlinu in na
žagi, sprejememo takoj. Imeti mora
dobra spričevala. Plača po dogo-
voru. — Jos. Ocepek, Senožet 1,
Sava ob južni železnici. 1281

5 delov zemlje
in vseposod Palma

!!!!Azija!!!!Afrika!!!!Amerika!!!!Evropa!!!!
!!!!Amerika!!!!Avstralija!!!!Evropa!!!!Azija!!!!
!!!!Azija!!!!Evropa!!!!Azija!!!!Afrika!!!!
!!!!Afrika!!!!Amerika!!!!
!!!!Afrika!!!!Amerika!!!!
!!!!Azija!!!!
Kdor dela naporno
in »Palma« nosi...
Varuje si zdravje.
In živce ne troši.
Zato »P a l m a«

PALMA

Makulturni papir

kg à Din 4'—
prodaja uprava »Slov. Naroda«

Opozorilo!

Vaš slabo ponarejenih kemikalij
Vaš razmnoževalec Opalograph maže
in daje umazane in nejasne odčitke.
Prinesite aparat k meni, da ga vam zopet uredim,
in to brezplačno. Za dobro
delovanje aparata jamčim, ako boste kupovali Preservat in Fixat z varstveno
znamko Globus pri

Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Glavna zaloge in samoprodaja original Opalographa.